

Mere sol og vind på land



NEKST

NEKST – Mere sol og vind på land

Danmark skal være fri af russisk gas og andre fossile brændsler hurtigst muligt. Det skal den grønne omstilling af Danmark understøtte. Som en del af den grønne omstilling spiller opstilling af vedvarende energi (VE) på land en vigtig rolle. Det er derfor vigtigt, at der er de rette rammer for, at den nødvendige udbygning kan ske hurtigst muligt.

Helt i mål hurtigere

NEKST skal understøtte, at udbygningen af sol og vind på land kan ske hurtigere end i dag. NEKSTs fast-track arbejdsgruppe *Mere sol og vind på land* er etableret for at følge denne opgave til dørs. Arbejdsgruppen har ni måneder til at identificere barrierer for skalering af sol og vind, og fremlægge forslag til fælles konkrete og effektfulde indsatser for øget hastighed i udbygningen. Med NEKST skabes handling og relevante tiltag skal implementeres, så Danmark når i mål.

Tre centrale spor

NEKST-arbejdsgruppen skal arbejde med tre centrale spor for hurtigere VE på land: 1) hurtigere processer, 2) sammenspil mellem VE-myndigheder og 3) lokal opbakning. Sporene har hvert deres fokus, hvor arbejdsgruppen forfølger konkrete fokusområder med en række problemstillinger.

NEKST-arbejdsgruppe

Nana Bule skal stå i spidsen for arbejdsgruppen *Mere sol og vind på land*. Nana Bule kan med sin store ledelseserfaring fra erhvervslivet og indsigt i den grønne omstilling, bl.a. som bestyrelsesmedlem i Energinet gennem fem år, drive arbejdsgruppens arbejde. Gruppen består derudover af medlemmer, som har erfaring med og kendskab til problemstillingerne, som knytter sig til etablering af VE på land.

Arbejdsgruppen vil endvidere bistås af relevante ministerier og myndigheder.

Afrapportering

Arbejdsgruppen skal give første afrapportering i juni 2023 og næste afrapportering i september 2023. Arbejdsgruppen skal endeligt afrapportere i december 2023. Med afrapporteringen skal NEKST bl.a. vise, i hvilket omfang hastigheden, herunder godkendelsesprocesser, for VE på land kan optimeres med en række konkrete forslag til tiltag uden, at det forøger antallet af påklagede sager, der hjemvises til fornyet sagsbehandling i kommunerne. Arbejdsgrupperne har, udover de faste afrapporteringer, løbende mulighed for at tage emner op med styregruppen for NEKST og med regeringen via udvalget for grøn omstilling..

Målsætning

NEKST skal identificere barrierer for skalering af sol og vind.

NEKST skal identificere og foreslå initiativer, der øger hastigheden for VE-udbygning på land, fx ved at optimere myndighedsprocesser, gennemgå regulatoriske barrierer, sikre kvalitet i sagsbehandling af VE-projekter og styrke lokal opbakning.

1

Hurtigere processer

Der skal ske en bredere afdækning af barrierer for skalering af sol og vind på land generelt og på tværs af myndigheder og aktører med henblik på at identificere, hvor tiltag for hurtigere udbygning med fordel kan målrettes.

Fokus

NEKST skal udarbejde en kortlægning, der:

- Identificerer barrierer.
- Kategoriserer barrierer ud fra, a) i hvilken grad barriererne udgør en udfordring for hastigheden i VE-udbygningen, og b) hvor nemt de kan imødegås.

NEKST skal, baseret på tidligere afdækninger af processen for opstilling af VE på land, fremsætte konkrete forslag til at forkorte myndighedsprocesser, herunder om diverse led kan effektiviseres, køre parallelt eller på anden vis optimeres.

NEKST skal foretage et eftersyn af regelgrundlaget samt fortolkningen og vejledningen heraf, både EU-regler og nationale regler, mhp. at identificere barrierer for VE på land.

NEKST skal afrapportere i juni 2023 og igen i september 2023.

2

Sammenspil mellem VE-myndigheder

Der skal sikres en effektiv opgavefordeling mellem statslige myndigheder og kommuner samt et styrket sammenspil mellem relevante myndigheder. Formålet er at understøtte høj kvalitet og tempo i sagsbehandlingen af sol- og landvindprojekter.

Fokus

NEKST skal udarbejde en kortlægning, der:

Identificerer potentiale for justeret opgavefordeling mellem stat og kommune, der sikrer hastighed i udbygningen.

Fremsætter forslag til styrket sammenspil mellem de relevante myndigheder.

NEKST skal illustrere brugerrejsen fra idé til og med nettilsluttet solcelle- og/eller landvindmølle anlæg fra relevante perspektiver, herunder som VE-opstiller, som kommune og som borger.

NEKST skal afrapportere i september 2023.

3

Lokal opbakning

Det er en kendt barriere, at lokal modstand kan bremse sol- og landvindprojekter. Lokal opbakning er derfor afgørende for VE-projekternes opførelse og hastigheden i disse.

De gode eksempler skal frem og med forslag til, hvordan der kan sikres erfaringsudveksling mellem kommuner i forhold til at sikre lokal inddragelse og forankring i forbindelse med nye solcelle- og vindmølle anlæg.

Fokus

NEKST skal indsamle erfaring med lokal opbakning på tværs af kommuner og udarbejde konkrete eksempler på god borgerinddragelse og lokal forankring ved opførelse af VE-anlæg. Arbejdet kan evt. spille ind i det igangværende arbejde om eksempelsamling om opstilling af solceller i det åbne land, der udarbejdes af Energistyrelsen.

NEKST skal afrapportere i september 2023.



Øget tempo på Danmarks grønne omstilling

Ruslands invasion af Ukraine har skabt en længerevarende energikrise. Danskerne har oplevet historisk høje priser på energi, og der er fortsat ikke sikkerhed om energiforsyningen. Det er derfor afgørende, at Danmark hurtigt får udfaset russisk gas, og at vi gør os mindre afhængige af fossile brændsler. F.eks. når vi opvarmer vores boliger. Der er brug for at fjerne de barrierer, der i dag spænder ben for, at danskerne kan få en grøn varmekilde, og at vind og sol kan opføres hurtigere.

Danmarks grønne omstilling er heldigvis i gang, og regeringen har øje for, at de mange tiltag, som er politisk vedtaget, nu også bliver til virkelighed. Vi har brug for at skruer op for det grønne tempo, også selv om der ligger store udfordringer foran os i arbejdet med at gøre Danmark uafhængig af russisk energi og omstille til vedvarende energi.

Det kræver nye arbejdsgange. Nye arbejdsfællesskaber.

Ny arbejdsmetode med nye arbejdsfællesskaber

National energikrisestab

Hurtigere handling på grønne udfordringer kræver en fokuseret og koordineret indsats. Derfor har regeringen etableret den nationale energikrisestab (NEKST). NEKST har til opgave at løse og koordinere de akutte grønne udfordringer på tværs af myndigheder, kommuner og andre aktører.

NEKST er en arbejdsmetode

NEKST er en ny arbejdsmetode og et nyt arbejdsfællesskab inspireret af den nationale operative stab (NOST). Regeringen skaber med NEKST rammerne til et løsningsfokuseret og intensivt samarbejde mellem offentlige myndigheder, kommuner, energisektoren og øvrige relevante aktører. Regeringsudvalget for grøn omstilling følger arbejdet i NEKST, og vil løbende stille NEKST opgaver.

Den grønne omstilling er en holdsport, der kræver et tæt samarbejde mellem de ansvarlige aktører. Det er netop i samarbejdet, vi kan identificere og fjerne de grønne barrierer, så vi kan sætte tempo på at få de grønne politiske aftaler ført ud i livet.

NEKST skal arbejde i intensive, parallelle "sprints" på forskellige grønne udfordringer. Det skal ske i særlige arbejdsgrupper, hvor alle relevante samfundsaktører er repræsenteret. Arbejdet sker helt tæt på de konkrete grønne udfordringer, så arbejdsgrupperne kan udpege, hvor de konkrete båndspænd for den grønne omstilling opstår i dag. Det kan være alt fra barrierer i fx regulering og lovgivning til arbejdsgange hos myndigheder, ansøgningsprocesser, mangel på kompetencer, materialer mv.

Det er helt centralt, at NEKST ikke kun peger på barriererne. Med NEKST inviterer regeringen også relevante aktører ind i løsningsrummet og beder dem løbende om at fremlægge forslag til konkrete indsatser og igangsætte løsninger på de akutte grønne udfordringer. Det betyder, at der kan handles hurtigt – også undervejs i arbejdsgruppernes arbejde.

Stærke kompetencer i arbejdsgrupperne

Arbejdsgrupperne vil blandt andet bestå af repræsentanter fra energisektoren, myndigheder og kommuner. Det er deres fælles viden og erfaringer fra virkelighedens verden, der tilsammen kan identificere de barrierer, der i hverdagen forsinker den grønne omstilling.

Samtidig har vi brug for nye øjne og nye ideer til den måde, vi udruller grøn energi på i dag. NEKST vil derfor også bestå af stærke og innovative erhvervskompetencer, som sammen med akademiske eksperter kan bidrage med nytænkning og viden med fokus på løsninger.

Kommunerne får en central rolle

Kommunerne har ansvaret for den grønne omstilling tæt på borgerne. Kommunerne står bl.a. for varmeplanlægning og godkendelse af fjernvarmeprojekter. Kommunerne er samtidig planmyndighed for vedvarende energi på land og derfor helt væsentlige aktører, når det kommer til at sikre, at der planlægges tilstrækkeligt areal, som kan understøtte udbygning af sol og vind på land. Kommunerne er den myndighed med størst kendskab til de lokale forhold. De kan sikre det nødvendige samarbejde med lokalbefolkningen, og skabe opbakning til den grønne omstilling i overensstemmelse med kommuneplanlægningen, naturområder og biodiversitet.

Derfor får KL en central plads i NEKST for at understøtte kommunernes vigtige rolle med at bringe den grønne omstilling ind i borgernes hjem.